

به نام خدا

پرسشنامه استاندارد رفتار دینی والدین علوی (1379)

پدربزرگوار / مادرگرامی:

لطفاً با مطالعه دقیق هر جمله یکی از گزینه‌ها را انتخاب کرده و علامت بزنیید
هیچ جمله‌ای را بدون پاسخ نگذارید تنها یک پاسخ را انتخاب کنید.

این تحقیق به منظور انجام پایان نامه کارشناسی ارشد محقق می‌باشد و
پاسخ‌های سوالات به صورت گروهی تحلیل خواهند شد و لذا کاملاً محرمانه می
باشد.

پاسخنامه					سؤالات	ردیف
اصلاً	به ندرت	بعضی وقتها	روزهای تعطیل	هر روز		
					نمازهای واجب را تا چه میزان بجای می آورید؟	1
					تا چه میزان نمازهای واجب را به جماعت برگزار می کنید؟	2
اصلاً	به ندرت	بعضی روزها	بیشتر روزها	هر روز	در صورت نداشتن عذر تا چه حد در ماه رمضان روزه می گیرید؟	3
اصلاً	به ندرت	بعضی وقتها	بیشتر وقتها	همیشه	تا چه میزان دیگران را به امور واجب مانند نماز خواندن و روزه گرفتن تشویق می کنید؟	4
					تا چه میزان دیگران را از امور حرام باز می دارید؟	5
بسیار کم	کم	متوسط	زیاد	بسیار زیاد	تا چه حد با افرادی که امور واجب الهی را رعایت می نمایند رابطه دارید؟	6
					تا چه حد با گناهکارانی که امید به صلاح آنها نمی رود رابطه دارید؟	7
اصلاً	به ندرت	چندین	حداقل سه	هر جمعه	تا چه میزان در نماز جمعه شرکت می کنید؟	8

		مرتبه درسال	هفته یکبار			
اصلاً	به ندرت	گاهی وقتها	هفته ای یکبار	حداقل روزی یکبار	تا چه حد قرآن می خوانید؟	9

معرفی ابزار

پرسشنامه‌ی رفتار دینی: این پرسشنامه توسط علوی (1379) طراحی و اعتباریابی شده است. پرسشنامه دارای 9 سؤال است که پاسخ هر يك از مواد در مقیاس پنج درجه‌ای (اصلاً یا بسیار کم، به‌ندرت یا کم، بعضی وقتها یا متوسط، بیشتر وقتها یا زیاد، و همیشه یا خیلی زیاد) قابل رتبه‌بندی است. در هنگام نمره گذاری به هر يك از گزینه‌ها امتیاز 0 تا 4 اختصاص می‌یابد. به این ترتیب که به گزینه‌های اصلاً یا بسیار کم تا همیشه یا خیلی زیاد امتیازهای 0 تا 4 اختصاص می‌یابد. به کمک جدول زیر می‌توان وضعیت رفتار دینی هر فرد را مشخص نمود. این پرسشنامه توسط پورشیخعلی (1389) اعتباریابی شده است.

تفسیر پرسشنامه رفتار دینی

تفسیر	جمع امتیازات
رفتار دینی نامناسب	0 تا 13
رفتار دینی نسبتاً مناسب	14 تا 22
رفتار دینی مناسب	23 تا 36

شیوه نمره گذاری

طیف مورد استفاده در پرسشنامه بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت می‌باشد (شامل: خیلی کم، کم، زیاد و خیلی زیاد) در جدول زیر نشان داده شده است.

مقیاس درجه‌بندی سوال های پرسشنامه های پژوهش بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت

گزینه انتخابی	خیلی زیاد	زیاد	تا اندازه‌ای	کم	خیلی کم
امتیاز	4	3	2	1	0

به دو طریق می‌توان از تحلیل این پرسشنامه استفاده کرد

الف: تحلیل بر اساس مولفه‌های پرسشنامه

ب: تحلیل بر اساس میزان نمره به دست آمده

تحلیل بر اساس مولفه های پرسشنامه

به این ترتیب که ابتدا پرسشنامه‌ها را بین جامعه خود تقسیم و پس از تکمیل پرسشنامه‌ها داده ها را وارد نرم افزار اس پی اس کنید. البته قبل از وارد کردن داده ها شما باید پرسشنامه را در نرم افزار اس پی اس تعریف کنید و سپس شروع به وارد کردن داده ها کنید.

چگونگی کار را برای شفافیت بیشتر به صورت مرحله به مرحله توضیح

می دهیم

مرحله اول. وارد کردن اطلاعات تمامی سوالات پرسشنامه (دقت کنید که

شما باید بر اساس طیف لیکرت عمل کنید مثلا اگر شخصی سوال 5 پرسشنامه

را خیلی کم انتخاب کرده است شما باید در پرسشنامه در جلوی سوال 5 عدد 1

(خیلی کم) را بگذارید.

مرحله دوم. پس از وارد کردن داده های همه سوالات، سوالات مربوط به هر مولفه را کمپیوت (compute) کنید. مثلا اگر مولفه اول X و سوالات آن 1 تا 5 است شما باید سوالات 1 تا 5 را compute کنید تا مولفه X ایجاد شود. به همین ترتیب همه مولفه ها را ایجاد کنید و پس از این کار در نهایت شما باید همه مولفه ها که ایجاد کردید را با هم compute کنید تا این بار متغیر اصلی تحقیق به وجود بیاید که به طور مثال متغیر مدیریت دانش یا ... است.

مرحله سوم. حالا شما هم مولفه ها را به وجود آورده اید و هم متغیر اصلی تحقیق را؛ حالا می توانید از گزینه آنالیز هر آزمونی که می خواهید برای این پرسشنامه (متغیر) بگیرید. مثلا می توانید آزمون توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس) یا می توانید آزمون همبستگی را با یک متغیر دیگر بگیرید.

تحلیل بر اساس میزان نمره پرسشنامه
بر اساس این روش از تحلیل شما نمره های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید.

توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما 10 پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر 10 کنید

مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه * 1 = حد پایین نمره

حد پایین نمره	حد متوسط نمرات	حد بالای نمرات
0-13	14-22	23-36

تعیین پایایی و روایی ابزارهای اندازه‌گیری

برآورد پایایی¹ پرسشنامه‌ها

برای تعیین پایایی، روشهای مختلفی وجود دارد. در این تحقیق برای مشخص نمودن پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ² استفاده گردیده است. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری از جمله پرسشنامه‌ها یا آزمودن‌هایی که ویژگیهای مختلف را اندازه‌گیری می‌کنند بکار می‌رود. در اینگونه ابزار، پاسخ هر سوال می‌تواند مقادیر عددی مختلف را اختیار کند. سرمد و همکاران (1387) معتقدند که «برای محاسبه ضریب آلفای کرونباخ ابتدا باید واریانس نمره‌های هر زیرمجموعه سوالات پرسشنامه یا زیرآزمون و واریانس کل را محاسبه نمود. سپس با استفاده از فرمول مربوطه مقدار ضریب آلفا را بدست آورد» (ص 169).

ضریب پایایی پرسشنامه‌های از طریق فرمول زیر به وسیله نرم‌افزار SPSS محاسبه شده است.

$$ra = \frac{J}{J-1} \left(1 - \frac{\sum sj^2}{s^2} \right)$$

ra = ضریب آلفای کرونباخ

J = تعداد سوالات آزمون

$\sum sj^2$ = واریانس سوالات آزمون

s^2 = واریانس کل آزمون

در مطالعه پورشیخعلی (1389) پایایی پرسشنامه بر اساس یک مطالعه مقدماتی بر روی نمونه 30 نفری پایایی پرسشنامه 0/84 محاسبه شد

¹- reliability

²- Cronbach Alpha Coefficient

برآورد روایی³ پرسشنامه‌ها

روایی به این مفهوم اشاره دارد که وسیله اندازه‌گیری چیزی را که ادعا می‌کند دقیقاً همان چیز را اندازه بگیرد یعنی متناسب با آن باشد و از مهمترین آن روایی صوری و محتوایی است و برای اینکه پرسشنامه‌ای حداقل دارای روایی محتوایی باشد باید سوالات آزمون با توجه به مبانی تئوریک دقیقاً مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد تا میزان ارتباط و تناسب آنها با موضوع روشن گردد. روایی صوری و محتوایی هر يك از پرسشنامه‌های پژوهش به تفکیک در زیر ارائه می‌شود:

در مطالعه پورشیخعلی (1389) برای بدست آوردن روایی پرسشنامه از نظرات استاد راهنما و چندین تن از دیگر اساتید و متخصصین و کارشناسان استفاده شده است. و از آنها در مورد مربوط بودن سؤالات ، واضح بودن و قابل فهم بودن سؤالات و اینکه آیا این سؤالات برای پرسشهای تحقیقاتی مناسب است و آنها را مورد سنجش قرار می دهد ، نظر خواهی شد و اصطلاحات مورد نظر در پرسشنامه اعمال گردید .

روایی پرسشنامه رفتار دینی(نظرات 4 کارشناس)

گزینه	x	f	$p(.x)$	$x.p(x)$
کاملاً نامناسب	0	0	83%	02%
نامناسب	50%	5	138%	69%
مناسب	75%	5	138%	10%
کاملاً مناسب	1	23	638%	638%
کل		36	1	83%

³- validity

تعاریف نظری

رفتار دینی: به هر کنش و واکنش قابل مشاهده ای که انسان انجام می دهد رفتار می گویند. بنابراین هر چیز قابل مشاهده و سنجش می تواند در دایره این تعریف از رفتار انسان قرار گیرد. وقتی از رفتار انسان به عنوان یک مفهوم کلی سخن گفته می شود ملاکها، علل، محرکها و انگیزه هایی مورد توجه قرار گیرند که انسان را به انجام و ارائه آن رفتار سوق می دهند. (سالاری فر، 1385). رفتار های انسان منحصر به رفتار ها قابل نظارت و مشاهده نیست بلکه مشتمل بر ابعاد ذهنی، عرفی و عاطفی می باشد که به صورت هشیار و ناهشیار وجود دارند. نظارت بر این رفتارها و شناخت آنها برای دیگران دشوار است. زیرا آگاهی بر حالات درونی و پوشیده انسان برای دیگران ممکن نیست مگر اینکه خود فرد بخواهد از آنها پرده بردارد (پورشیحعلی، 1389).

تعاریف عملیاتی

رفتار دینی: در این پژوهش منظور از رفتار دینی نمره ای است که پاسخگویان از پرسشنامه 9 سوالی رفتار دینی (علوی 1379) دریافت می دارند.

منابع

1. پورشیخعلی، فاطمه (1389)، بررسی رابطه رفتار دینی والدین با روابط عاطفی موجود در خانواده و خودشکوفایی دانش‌آموزان دختر و پسر متوسطه آموزش و پرورش ناحیه 2 شهرستان کرمان، پایان نامه کارشناسی ارشد فلسفه تعلیم و تربیت، دانشگاه شهید باهنر کرمان.
2. سالاری فر، محمدرضا. (1385): خانواده در نگرش اسلام و روانشناسی. قم: پژوهش حوزه و دانشگاه.
3. سرمد، ز.؛ بازرگان، ع. و حجازی، ا. (1387) روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، چاپ دوازدهم، تهران: انتشارات آگاه.
4. علوی، سیدحمیدرضا. (1379): بررسی رفتار دینی و عوامل مرتبط با آن در نوجوانان دبیرستانهای کرمان. مجله تربیت اسلامی.

فلسفه
EKESHOO

كشوو
EKESHOO

